

NYHEDSBREV

Lønstigninger i den offentlige og den private sektor – maj 2010

Danmarks Statistik (DS) opgør som den eneste statistikproducent lønstigningstakter¹ for både den statslige, den kommunale/regionale og den private sektor. Denne statistik udarbejdes for således at kunne regulere de offentlige lønninger på et ensartet grundlag (den såkaldte reguleringsordning).

Denne statistik giver ikke mulighed for at vise en række detaljer i de offentligt ansattes lønforhold. Lønstatistikken fra Danmarks Statistik er først fremmest interessant, fordi de 3 sektors løntal opgøres efter samme principper og fordi reguleringsordningen er et helt afgørende element i de offentligt ansattes lønudvikling.

Statistikken giver mulighed for at følge den kommunale/regionale og den statslige sektors lønudvikling fra kvartal til kvartal i hele overenskomstperioden og samtidigt overvåge denne ved sammenligning med overenskomstens aftalte lønstigninger.

Ved tillige at sammenligne den offentlige lønudvikling med den private gives der mulighed for at orientere sig om eventuelt kommende lønstigninger som følge af reguleringsordningen.

Nyhedsbrevet udsendes kvartalsvis og kommer typisk 3 måneder efter den pågældende opgørelsesmåned.

Den kommunale/regionale² sektor

Aftalt og faktisk lønstigning i overenskomstperioden 2008-2011

I dette afsnit fokuseres der på at følge lønstigningerne i kommuner og regioner fra start til slut i indeværende overenskomstperiode. Derfor vises her en tabel med de aftalte stigninger for det pågældende år (maj 2009 til maj 2010). Periodens faktiske lønstigning kan således sættes i relation til den aftalte stigning.

¹ I Danmarks Statistik opgøres de såkaldte kvartalvise årsstigningstakter i henholdsvis februar, maj, august og november, som er de midterste måneder i årets 4 kvartaler.

² KL og Danske Regioner (DR) udgør én sektor (den kommunale/regionale sektor) i Danmarks Statistiks terminologi.

Endvidere vises de løbende, akkumulerede³ faktiske og aftalte lønstigninger i overenskomstperioden frem til dato i et diagram. Dette giver et hurtigt overblik over de faktiske lønstigninger i forhold til de aftalte lønstigninger.

Danmarks Statistiks kvartalsvise årsstigningstakt

Den kvartalsvise årsstigningstakt i maj (2. kvrt.) 2010 for de kommunalt/regionalt ansatte var 2,8 pct. I tabel 1 ses lønstigningen i den kommunale/regionale sektor fordelt efter branche.

Tabel 1. Årlig procentvis ændring i timefortjenesten pr. maj 2010 i kommuner og regioner efter branche (DB07)

Branche	pct.
Erhverv i alt	2,8
Vandforsyning og renovation	4,4
Rengøring og anden operationel service	4,9
Kommunal/regionale administration	1,4
Undervisning	2,9
Sundhedsvæsen	2,2
Sociale institutioner	3,0
Kultur og fritid	3,4

Det ses af tabel 2, at den aftalte lønstigning fra maj 2009 til maj 2010 var på i alt 3,33 pct. Den faktiske stigning var, jf. tabel 1, på 2,8 pct. Dette er ca. 0,5 pct. lavere end forventet.

Tabel 2. Aftalt lønstigning fra maj 2009 til maj 2010

Anvendelse	pct.
Aftalt udmøntning oktober 2009	1,16
Aftalt udmøntning april 2010	0,50
Puljer april 2010	0,42
Lokal løndannelse	1,25
I alt	3,33

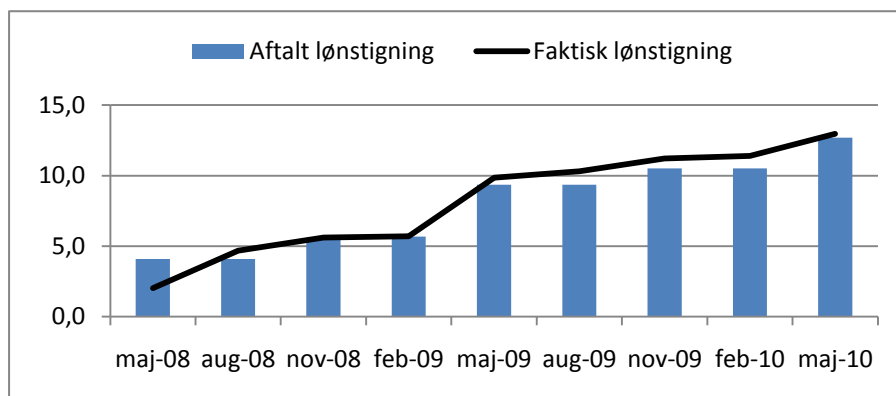
I figur 1 ses den løbende akkumulerede kommunale/regionale lønstigning i perioden fra februar 2008 til maj 2010. I maj 2008 var lønnen på grund af konflikten på sygehusområdet kun steget med 2,0 pct., på trods af en aftalt stigning på 4,1 pct. Det ses af figur 1, at den manglende stigning var på plads i august 2008, hvor den samlede lønstigning var lidt over 4 pct. I november 2008 stiger den kommunale/regionale løn med yderligere 1,5 pct. til i alt 5,6 pct. som følge af udmøntning fra reguleringsordningen. I februar 2009 er den samlede faktiske stigning 5,7 pct. som følge af ATP og seniordage aftalt til udmøntning i januar 2009. Fra februar 2009 til maj 2009 stiger løn-

³ Ved akkumulerede forstås, at lønstigningen i hvert kvartal løbende samles op. Grafen i hvert kvartal viser dermed den samlede lønstigning fra overenskomstperiodens start til det aktuelle kvartal.

nen yderligere med 3,5 pct., da en generel stigning, puljer samt gennemsnitsløngarantien udmøntes i april 2009.

Fra februar 2008 til maj 2010 har de ansatte i kommuner og regioner haft en lønstigning på i alt 13,0 pct.

Figur 1. Akkumuleret aftalt og faktisk lønstigning i den kommunale sektor

Aftalt og faktisk lønstigning følges således meget tæt i perioden og reststigningen⁴ er pr. februar 2010 på 0,9 pct. Dette må siges at være forventeligt, da OK-08 forliget i det første halvanden år har solide, aftalte stigninger. Forliget er indgået med en forudsætning om 0 pct. i reststigning.

Reguleringsordningen mv.

Da forligene på det kommunale og regionale område blev indgået primo marts 2008, blev det skønnet, at reguleringsordningen ville udmønte -0,13 pct. pr. 1.10.2009 og 0,57 pct. pr. 1.10.2010.

En række forhold medvirkede til, at udmøntningen fra reguleringsordningen i 2009 blev større end skønnet på forligstidspunktet (KL: 0,48 pct. og RLTN: 0,47 pct.). Samme forhold medvirkede til, at udmøntningen i 2010 blev negativ.

KTO indgik derfor sammen med KL og RLTN en aftale om, at ingen ansatte gik ned i løn pr. 1. oktober 2010. Ifølge aftalerne blev første afdrag på den forventede negative udmøntning fra reguleringsordningen pr. 1. oktober 2010 betalt med 0,32 pct. pr. 1. april 2010. På det regionale område betød aftalen således, at der ikke var generelle lønstigninger pr. 1. april 2010. På det kommunale område blev der som følge af aftalen generelle lønstigninger på 0,18 pct.

Den resterende del af afregningen udskydes til den 1. april 2011. Udmøntningen fra reguleringsordningen pr. 1. oktober 2010 er beregnet til -1,47 pct., hertil kommer korrektionen som følge af for meget udmøntet pr. 1. oktober 2009 på henholdsvis -0,08 pct. på KL-området og -0,07 pct. på

⁴ Reststigningen i en periode er forskellen mellem faktisk og aftalt lønstigning. Denne forskel består i kommuner og regioner af lokalt aftalte stigninger ud over den aftalte forlodsfinansiering, ændringer i personalets sammensætning og eventuelle uregelmæssigheder i udbetalingerne.

RLTN-området. Reguleringsordningen udmønter således samlet set -1,55 pct. på KL-området samt -1,54 pct. på RLTN-området.

Restafregningen ved OK-11 kan med udgangspunkt heri beregnes til -1,23 pct. på KL-området og ca. -1,24 pct. på RLTN-området. Når restafregningen er gennemført, svarer lønsatserne til det, som de ville have været, såfremt de ansatte var blevet sat ned i løn pr. 1. oktober 2010. Med protokollaterne fra december 2009 var der enighed om at undgå dette.

Herudover udestår en afregning ved OK11 af de ekstraordinære engangsudgifter forbundet med at fremrykke henholdsvis udskyde afregningen.

Den statslige sektor

Aftalt og faktisk lønstigning i overenskomstperioden 2008-2011

I dette afsnit fokuseres der på at følge lønstigningerne i staten fra start til slut i indeværende overenskomstperiode. Derfor præsenteres her en tabel med de aftalte stigninger for det pågældende år (maj 2009 til maj 2010). Årets faktiske lønstigning kan således sættes i relation til den aftalte stigning.

Desuden illustreres de løbende akkumulerede⁵ faktiske og aftalte lønstigninger i overenskomstperioden frem til dato i et diagram. Der gives således et simpelt overblik over, hvorvidt de aftalte lønstigninger er nået eller om der skulle være et efterslæb.

Danmarks Statistiks kvartalsvise årsstigningstakt

Den kvartalsvise årsstigningstakt var i maj (2. kvrt.) 2010 på 3,4 pct.⁶ for statsligt ansatte. I tabel 3 ses lønstigningen i staten efter branche.

Tabel 3. Årlig procentvis ændring i timefortjenesten pr. maj 2010 i staten efter branche (DB07)

Branche	pct.
Erhverv i alt	3,4
Transport	3,5
Forskning og udvikling	3,6
Statslig administration, forsvar og politi	3,7
Undervisning	2,9
Kultur og fritid	4,5

⁵ Ved akkumulerede forstås, at lønstigningen i hvert kvartal løbende samles op. Grafen i hvert kvartal viser dermed den samlede lønstigning fra overenskomstperiodens start til det aktuelle kvartal.

⁶ Da vi laver egne lønindeks på baggrund af afrundede værdier fra Danmarks Statistik kan tallet her afvige en smule fra de tal som Danmarks Statistik offentliggør.

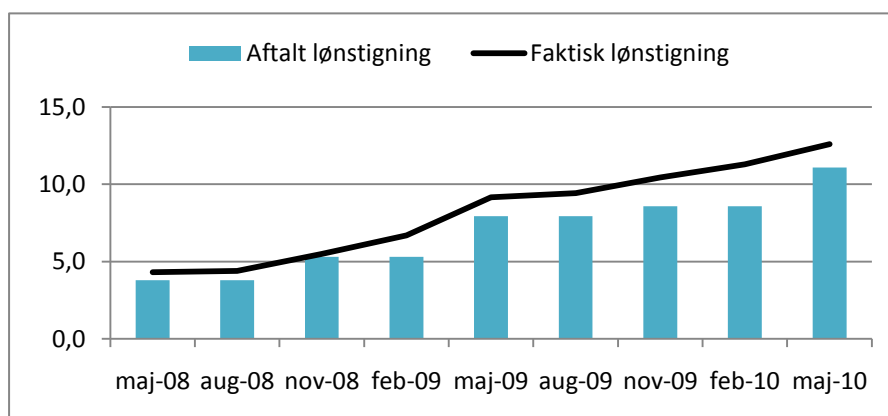
Det ses af tabel 4, at den aftalte lønstigning⁷ var på i alt 1,97 pct. Den faktiske stigning i maj 2010 blev med 3,4 pct. noget højere.

Tabel 4. Aftalt lønstigning fra maj 2009 til maj 2010

Anvendelse	pct.
Generelle lønstigninger april 2010	2,40
Puljer april 2010	0,06
Reguleringsordning april 2010	-1,14
Generelle lønstigninger okt. 2009	0,65
I alt	1,97

I figur 2 ses den løbende, akkumulerede lønstigning for ansatte i staten fra kvartal til kvartal i perioden fra februar 2008 til maj 2010. Det ses af figur 2, at lønnen i staten i hele perioden har ligget over den aftalte stigning. I maj 2010 er den samlede, faktiske stigning i perioden på 12,6 pct.

Figur 2. Akkumuleret aftalt og faktisk lønstigning i den statslige sektor

Der er en reststigning⁸ i perioden på 2,7 pct. Det er højt, da det er ca. 1 procent mere end der er forudsat for hele overenskomstperioden. Reststigningen er hovedsagelig fremkommet i perioderne fra november 2008 til februar 2009 og fra november 2009 til februar 2010.

Reguleringsordningen mv.

Udmøntningen på 0,44 pct. fra reguleringsordningen pr. april 2008 var kendt ved forligets indgåelse. Udmøntningen pr. april 2009 var ved forligets indgåelse skønnet til 0,25 pct., men blev imidlertid opgjort til blot 0,03 pct., da den statslige lønstigning i august 2008 var væsentligt større end skønnet ved forligets indgåelse.

⁷ Det statslige forlig har inden for forligsrammen på 12,8 pct. en forudsætning om 3 x 0,5 pct. i reststigning. Denne forudsatte reststigning er ikke medtaget i tabel 4 og figur 2.

⁸ Reststigningen i en periode er forskellen mellem faktisk og aftalt lønstigning. Denne forskel består i staten af lokalt aftalte stigninger, ændringer i personalets sammensætning og eventuelle forskydninger i de aftalte udbetalinger.

Ved overenskomstforhandlingerne i 2008 blev der aftalt en generel lønforhøjelse pr. 1. april 2010 svarende til 2,40 pct. af den samlede faste løn pr. 31. marts 2008. Der blev samtidigt skønnet, at reguleringsordningen, som sammenkæder lønudviklingen i den statslige sektor med lønudviklingen i den private sektor, ville udmønte 0,54 pct.

I stedet udmøntede den negativt med -1,14 pct., da den private lønudvikling (fra 3. kv. 2008 til 3. kv. 2009) kun blev på 2,8 pct. mens den statslige lønudvikling i samme periode blev 4,6 pct.

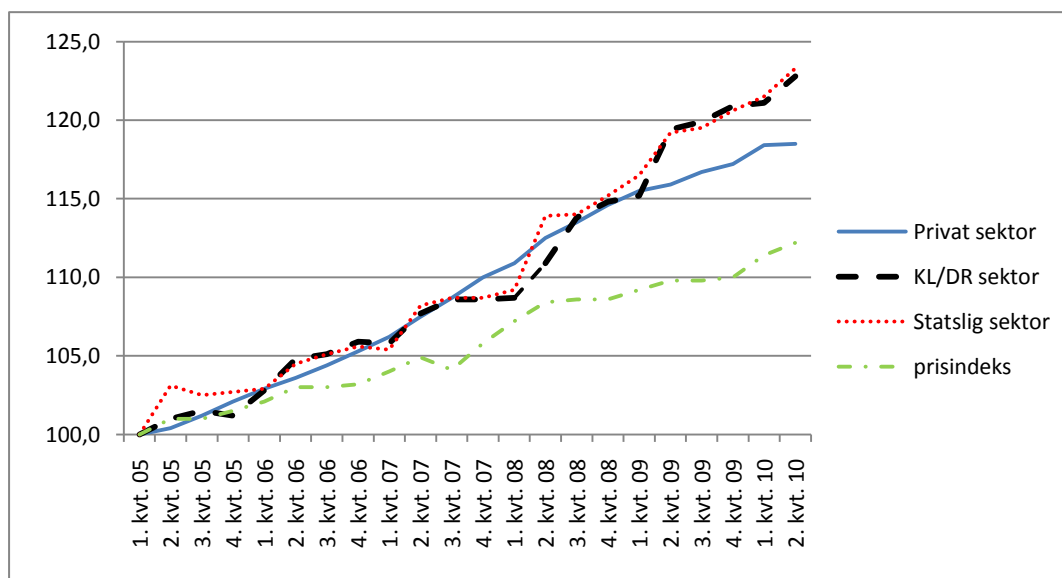
Den private og de offentlige sektorer - reallønsudviklingen

I dette afsnit fokuseres på lønudviklingen over en periode, som er længere end den sædvanligvis 3-årige overenskomstperiode. Danmarks Statistik udarbejder et lønindeks der har udgangspunkt i 2005. OAO følger derfor de tre sektorer fra dette tidspunkt. Formålet er at overvåge de 3 sektors nominelle lønudvikling såvel som reallønsudviklingen. Dette illustreres i simple grafer.

I de kvartalsvise opgørelser fra februar 2007 til og med februar 2008 havde de privatansatte markant højere lønstigninger end de offentligt ansatte (se figur 3). Dette betød, på grund af reguleringsordningen, stigende offentlige lønninger i 2008.

Med en årsstigningstakt i maj 2010 på 2,2 pct. er den private sektors lønstigninger fladet ud. Dette vil også betyde en udfladning af de offentlige lønninger i 2010-11 som følge af reguleringsordningen.

Figur 3. Samlet lønstigning 2005-10 i den private og de offentlige sektorer (2005=100)

Det ses af figur 3, at lønstigningen i de 3 sektorer siden 2005 frem til maj 2009 har nået lønstigninger på i alt 18-23 procent. Fra februar 2009 til maj 2010 er den private sektor til gengæld kommet godt 4,5 procentpoint efter de to offentlige sektorer, som for KL/DR og Staten har haft en lønstigning på henholdsvis 22,8 pct. og 23,3 pct. De offentlige sektorer har i hele den godt 4-årige periode haft en gennemsnitlig årlig lønstigning på ca. 4,0 pct. og den private sektor tilsvarende 3,3

pct. Det ses i figuren, at forbrugerpriserne efter februar 2006 har holdt sig pænt under lønudviklingen.

If figur 4 ses reallønsudviklingen i de 3 sektorer. Den statslige og den kommunale/regionale sektor har i perioden haft en reallønsudvikling på henholdsvis 9,9 pct. og 9,4 pct. Over den 4-årige periode svarer det for de 2 offentlige sektorer til ca. 1,7 pct. i gennemsnitlig, årlig stigning.

Figur 4. Samlet reallønstigning i den private og i de offentlige sektorer (2005=100)

